

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egy óra 35 kr. (70 fillér.)
Három óra 1 frt (2 kor.)

Vidékre postán:

Egy hónapra . . . 65 kr. (1 kor. 30 fill.)
Három óra 2 frt. (4 kor.)
Hat óra 4 frt. (8 kor.)

ELŐRE

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Kossuth-utca 4. szám.

Szerkesztésért felelős:
GÖNDÖR FERENC.

A Berger-malom bajai. — Titokzatos gyilkosság.

A kivándorlás.

Nagyvárad, február 7.

Az Amerikából hazaguruló dollár most már Biharban is veszedelmesen pusztít. Az elmúlt esztendőben tömördekben vándoroltak ki Bihar megyéből, az idén ez a szám, ahogy az eddigi jelekből meg lehet ítélni, csak növekedni fog. Ennek a veszedelmes pusztító betegségnak radikális igazi gyógyszerétől azonban irtóznak a hatalom birtokosai és így a nagy vérvesztés egyre sorvaszt, emészt bennünket.

Hasonlatos a helyzet az ország többi vidékén is. Amióta a kivándorlás megdőböntő arányává lett hazánkban, különböző eszközöket próbáltunk meg, hogy a kivándorlást csökkentsük. Társadalmi és hatósági uton sok mindent megpróbáltunk már. A kivándorlás ellen harcba vittük a tanítókat, lelkészeket, jegyzőket és mindazokat, akiknek a népre hatásuk lehet. Harcba vittük a sajtót is, hogy írjon szakadatlanul a kivándorlás ellen. Megtettünk minden megengedhető hatósági uton is, hogy a kivándorlást megnehezítsük. És az eredmény?

Minden harcba vitt tényezővel szemben erősebbnek mutatkozott az a kényszer, mely honfitársainkat, testvéreinket az édes, ismert hazai földről a mostoha, ismeretlen idegen világba űzte.

Az éhező gyomrot ideig óráig meg lehet nyugtatni a hazaszerelet ragyogó költészetével, fölémelő idealizmussal; az elkényszeredett, reszkető idegeket le lehet némileg csillapítani a nemzeti érzés delejező hatalmával; de — amint a tapasztalatok igazolják — a legszenvedelmesebbnek is csak az a vége, hogy a létföntartás ösztöne legyőzhetetlen erővel kerekedik az ideális álláspontok fölé és elsöpör mindent, ami igazi jóllakásra, igazi nyugalomra nem vezet.

Hiába prédikáltak a templomokban a hazafias lelkészek az elégedetlenkedő népnek szép ígéret a hazai rögöz való ragaszkodásról, hiába tanították a tanítók az iskolákban a haza-

szereket megható, szent imáját, hogy: „a nagy világon e kívül nincsen számodra hely”; hiába irtak az újságok szomorú, elretentő dolgokat a kivándorlók sorsáról, istenhez kiáltó kinjai ról: az elégedetlen emberek, családok mindezekre azzal válaszoltak, hogy mihelyt mód és alkalom kínálkozott, szépen itt hagyták a hazai szent földet és mentek ismeretlen világba új hazát keresni, új fészket rakni.

Miért maradt hatástalan, eredménytelen mindaz, amit eddig a kivándorlás ellen harcba vittünk? Mert a mi szemünket a rettenetes betegség diagnosizálásával csupán egyes csalékony szimptomák kötötték le, mert a betegség eredendő forrását és gyökerét sosem fordítottuk őszintén a világosság felé.

A képviselőház ülése.

A munkásbiztosítás.

— Saját tudósítónk telefon jelentése. —

Budapest, február 7.

A munkásbiztosításról szóló törvényjavaslat tárgyalásának megkezdésére szokatlanul nagy számban telt meg a Ház. Valami kis pose volt ebben a tisztelet érdeklődésben: a törvényhozás tagjai meg akarták mutatni, hogy érdeklődnek a szociálpolitika iránt. Az ülés első felét Szatmári Mór nagyérdékű, szakavatott és alapos beszéde töltötte ki.

Napirend előtt Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter szólalt fel. Bredicianu tegnapi beszédében — mondta — azt az állítást kockáztatta, hogy ő a németbogsáni függetlenségi párthoz olyan levelet intézett, melyet így ír alá: Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter. Hát ez határozott valótlanság. (Helyeslés a baloldalon.) Ő csakugyan itt németbogsáni párthiveinek de mint pártelnök a függetlenségi párt papirosán és aláírta azt gróf Batthyány Tivadar ügyvezető alelnök is.

Arra az állításra, mintba ő a ke-rületek vasutassait a legcsekélyebb mértékben is befolyásolni akarta volna, kijelenti, hogy ez teljesen légből kapott állítás. (Zajos helyeslés.) Kijelentéséhez hiven soha nem fogja befolyásolni tisztviselőit, akik szabad politikai meggyőződésük sze-

rint gyakorolhatják választói jogukat. Bredicianu mégis azt mondta tegnap hogy van egy példánya abból a levélből, melyet Kossuth miniszter aláírt. Nagyon szeretné látni azt a példányt.

Novacu Aurél: Itt van! (Atnyujt Kossuthnak egy újságpéldányt.)

Baloghy Ernő: Hiszen ez újság, nem levél!

Kossuth Ferenc: Sajátságos, hogy az urak most nem tudnak különbséget tenni levél és újság között. Reméli azonban, hogy most már el fogja neki binni Bredicianu, hogy senkit befolyásolni nem akart — a miniszter. (Zajos éljenés.)

Ezután harmadszori olvasásban tárgyalták az újoncjavaslatokat. A Ház felszólalás nélkül megszavazta és elhatározta, hogy átküldi a főrendiházhoz. Az ügy sürgősségére való tekintettel a Ház az elnök elhívására elhatározta, hogy a jegyzőkönyv eddigi részét hitelesíti.

Az elnök: Most már az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról a kereskedelemügyi miniszter javaslata következik.

Szatmári Mór előadó: Nagy és alapos részletességgel ismerteti a javaslatot.

A Berger-malom bajai.

Szabálytalanságok a mázsálásnál.

Bűnös visszaélések.

A hivatalos panama.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, február 7.

Több ízben irtunk már azokról a bűnös visszaélésekről, amelyek a bűnügyi zárlat alá vont Berger-malom körül végbementek. A malom kezelésével megbízott hivatalos személyek ellen irányuló vádak érdemét nem érintettük. Célnk csak az volt, hogy az illetékesek figyelmét felhívjuk az észlelt szabálytalanságokra és vizsgálatot provokáljunk az odiosus ügyben, amelynek kimenetele lehet leújtó, vagy rehabilitáló az érintett személyekre: hanem a doigot véglegesen tisztázná.

Ugy véltük, hogy tisztos szolgálatot teljesítünk a köznek, ha mi is mint a nyilvánosság organuma hozzájárulunk a dolgok tisztázásához. Oszinte sajnálatunkra a joggal remélt vizsgálat ez ideig meg nem indult s

így kötelezve érezzük magunkat azok elmondására, amiket hovatovább bangosabban suttognak Bihardiószegen és környékén.

A ténybeli bizonyítékok egész serege áll rendelkezésünkre, amelyek felhasználásától még ezáltal is tartózkodni kívánunk, mert reméljük, hogy végre mégis megindul a régóta követelt vizsgálat. Konkrét vádat a magunk nevében senki ellen nem ohajunk emelni, de végre konstataálni kell, hogy komoly vádak hangzanak a Berger malom kezelői ellen.

A legsúlyosabb vád, amivel a bűnügyi zárlat alá vont malom kezelőit illetik, az, hogy a gabona le-mázsálásánál bűnös visszaélések történtek. Az összes gabonát Weisz Jakab, a malom zárgondnoka vásárolta meg s így elsősorban őt érinti súlyosan az a vád, hogy a megvett árú mázsálásánál átlag husz-husz kilogrammai tetten többet a mázsára. Ez a 11 vagon gabonánál tekintélyes summát jelent, amihez tiltott módon jutottak az állítólagos bűnösök.

A szakközből kiömlő búzát — a vádak szerint — méretlenül vitték a szerencsés vevő raktárába, aki így teljesen ingyen jutott nagy tömeg gabonához. Hogy ezek a nem egészen ártatlan szabálytalanságok tényleg megtörténtek, azt tíz ember hajlandó eskü alatt bizonyítani. Neveikkel — a vizsgálat menetének megkönnyítésére készségesen szolgálunk.

Erre nézve egyelőre csak annyit jegyzünk meg, hogy ez évi január 26-án (amikor már mi egy ízben szóváltottuk a szabálytalanságokra) a zárlat egyik jogi megbízottja folszólitotta Moskovits Jakabot, a malom volt könyvelőjét egy oly értelmű nyilatkozat aláírására, hogy a termények átmázsálása az ő (Moskovits) jelenlétében teljesen szabályszerint történt. Moskovits a nyilatkozat aláírását azzal tagadta meg, hogy az átmérés éppen nem történt szabályszerűen s amikor annak idején ő kifogásokkal állott elő, rövid uton kiutasították a mázsálás helyiségéből.

Rendkívül terhelőnek tartjuk ezt a sajnálatos ténykörményt, amely a többek között azt bizonyítja, hogy az érdekelték szükségét érezték annak, hogy magukat nyilatkozatokkal fegyverezték föl a fölhangozó vádakkal szemben. De a kérdéses nyilatkozat bizony visszafelé sült el.

Egyelőre elég ennyi. Mi csak világszűrést akarunk. Ha bűnös valaki, bűnhődjék szigorúan. Ha a meggyanusított és megvádolt emberek ártatlanok, rehabilitálja őket, szolgáltatson elégtételt nekik — a vizsgálat. Amelynek gyors megindítását az igazság érdekében követelve sürgetjük.

Összegezt kis gyermek.

A halál torkában.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, február 7.

Klein Imre öt éves kis fiút tegnap végzetessé válható szerencsétlenség érte. A szerencsétlen fiú teljesen összegezt. A szerencsétlenségről tudósítónk a következőket jelentette:

Klein Ármin asztalos mester Széchenyi-utca 38. szám alatti lakásán játszadozott öt éves kis fia Klein Imre. Játás közben a kis gyermek megpillantott egy csomó szilánkot és tüzet rakott. A tüzkakas közben Klein Imre ruhája meggyulladt és lángra lobbant. Egy pillanat alatt lángba borult és súlyos égési sebeket szenvedett.

A gyermek szülői a szerencsétlenséget csak a gyermek keserves sírására veték észre. Ijedten siettek megmenteni, de ekkor már késő volt.

Kocsira tették és kivitték a kórházba. Itt égési sebeit bekötötték és további gyógykezelés végett visszatartották.

A gyermek állapota rendkívül súlyos és csak hosszú gyógykezelés után nyeri vissza egészségét.

A rendőrségnek a szerencsétlenséget a kórház bejelentette. — A bünyügyi osztály vizsgálatot fog indítani annak kiderítésére, vajjon nem terhel-e felelősség valakit a gyermek szerencsétlenségéért.

Csalás takarékkönyvekkel.

Egy segédjegyző üselmei.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, február 7.

Egy elzúllott segédjegyző gonoszságának esett áldozatul Herczeg József sárvári kőművesmester. Nyolcszáz koronával károsította meg a jószívű embert, aki azt híven, hogy segíthet az elzúllott emberen, mitsem sejtve adta neki kölcsön a pénzt.

Szombaton délelőtt egy jól öltözött fiatalember lépett be a sárvári Korona vendéglő éttermébe. Az egyik asztalnál több uriember ült, köztük Herczeg József kőművesmester is, aki megismerte a fiatalembert és az asztalukhoz szólította. Vendlér Jenő kórházai segédjegyző régebbi ismerőse volt a kőművesmesternek s így hamarosan a legkülönfélébb dolgok kerültek elő.

Vendlér nagy bőbeszédűséggel

előadta, hogy marhákat jött vásárolni Sárvárra, de a pénze elfogyott s most nem tudja azokat elszállítani. Van nála egy 1700 koronáról kiállított postatakarékpénztári könyv, amelyet szívesen zálogba adna bárkinek 800 korona ellenében.

Herczeg József azonnal felajánlotta a kért összeget, amit ki is fizetett a segédjegyzőnek. Amint Vendlér a kezeiben érezte a pénzt, azonnal ajánlotta magát és otthagya az egész társaságot.

Alig lépett ki Vendlér a korszakból, az egész társaság Herczeg ellen fordult, hogy lehetett oly könnyelmű, hogy az ilyen embernek 800 koronát kölcsönzött. Herczeg egyideig csak mosolygott a sok beszéden, de mégis gyanút fogott és kiment az állomásra, hogy megkérdezze, Vendlér adott-e fel marhákat.

Itt aztán kitűnt, hogy Vendlér beszéde csak ámitás volt és eszében sem volt marhákat szállítani. Herczeg most már látta, hogy Vendlér visszaélt jóhiszeműségével, a legközelebbi vonattal a sopronmegyei Kópháza községbe utazott, hogy felkeresse Vendlér Jenőt.

Itt aztán a legnagyobb rémulétre olyan dolgok jöttek tudomására, amelyek kétségtelessé teszik, hogy a pénzt elvesztette.

A múlt hónap folyamán sikasztásért elbocsátották a jegyzőségétől s ettől fogva Vendlér Jenő teljesen a züllés lejtőjére jutott. Feltört az ottani postahivatal és onnét néhány postatakarékpénztári betétkönyvet lopott el. Egy ilyen hamisított a saját nevére, amellyel Herczeget becsapta.

Ugyancsak ilyen módon már több ízben követett el csalást s ilyenkor többnyire Fabian-Kovács István kópházai lakos nevére állította ki a könyveket.

A teljesen elzúllott jegyzőségét, aki ellen több helyről tettek bünyvádi följelentést, a hatóság a legérélyesebben nyomozza.

Titokzatos gyilkosság.

Elszállított holttest.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, február 7.

Magyszénás mellett Békésmegyében holtan találták tegnap Jancsó Mihály orosházi gyümölcskereskedőt. Ez az ügy egyike az utóbbi évek legrejtélyesebb bűntényeinek. Izgató problémája Conen-Doyle tollára volna érdemes.

Jancsó hulláját a gádoros úti árkában találták meg s onnan vitték be Nagyszénásra. A holttesten csak egy bárszónadrág s egy szürke nyári kabát volt, felöltője hiányzott.

Nagyszénáson Jancsót nem ismerék s így személyazonosságának megállapítása teljes napot vett igénybe. Ma délelőtt tudták csak meg, hogy ki a meggyilkolt. Ekkor meg mindenki abban a hitben volt, hogy rablógyilkosságról van szó. Jancsónál ugyanis semmi pénz és semminemű értéktárgyat nem találtak. Közbe járult, hogy

a gyilkosság éjszakájáról több tanu a következőket adta elő:

— Jancsó vasárnapra virradó éjen egy orosházi bálon árult narancsot. Onnan éjjel felé eltávozott, hogy egy nagyszénási majorba menjen, ahol lakodalom volt. Ide azonban nem érkezett meg. Ettől a majortól nem nagyon messzire találták meg holttestét. Ezek szerint kétségtelessen volna, hogy Jancsót utközben gyilkolták meg s azután pénzt — amit a bálon kiárult — elrabolták.

Délután Orosházáról Nagyszénásra megérkezett a hatóság s az áldozatot felboncolták. A boncolás és az orvosi vizsgálat szenzációs eredménnyel járt. Ezt az eredményt a járási orvos a következő véleményben foglalta össze:

— Jancsót minden valószínűség szerint még Orosházán, a városban gyilkolták meg. Azután holttestét egy olyan kamara-, vagy pinceféle eduba dugták el, ahol patkányok voltak, amelyek orrái lerágták. Csak később vitték volna ki Jancsót — hihetetlen székere — a határba, ahol aztán bedobták abba a gödörbe, amelyekben aztán rákadtak.

Ez a vélemény természetesen ellenkezik az előbb ismertetett verzióval s így az ehhez fűzött kombinációk, tehát az is, hogy rablógyilkosságról volna szó, eiesnek. Ezenkívül azután sorba merünek fel olyan momentumok, amelyek szerint nincs kizárva az sem, hogy Jancsó szerelmi tragédiának az áldozata.

Mindenesetre a dolog még rendkívül titokzatos. Az itt ismertetett körülmények azonban legnagyobb valószínűség szerint nyomra kell hogy vezessék a bíróságot s rövid idő alatt a tettes kiderül.

Jancsó feleséges ember volt, gyermekei azonban nem voltak.

H I R E K.

* **A városi hivatalok vizsgálata.** Glac Antal főispán, ma délelőtt folytatja a városban a hivatalvizsgálatot. Ezúttal az adóhivatal, a számvéviségek és a pénztárak kerülnek sorra. A vizsgáló bizottságban részt vesz Rimler Károly polgármester, Dus László főügyész, a jegyzői tisztet pedig Juricsky Barna látja el.

* **Az önrabló házmaster szabadlában.** Lapunk tegnapi számában hirt adtunk arról a szenzációs fordulatról, amely a Csák György házmaster ellen intézett „rablógyilkossági merénylet” ügyében beállott. A tegnapi rendőrségi vizsgálat ugyanis kiderítette, hogy az egész merénylet-históriából egy szó sem igaz. Csák György, hogy az 5000 koronányi összeget a maga számára szerezzék meg, furfangos módon, önmagát megsebezve, felültette a rendőrséget, amely leleplezte a ravasz házmaster turpisságát, a tegnapi nap folyamán letartóztatta őt. Ma újabb szenzációs fordulat

állott be a nevezetes ügyben. Knorr Ferenc házgondnok ma visszavonta Csák György ellen beadott följelentését s magánvádra üldözendő bűncselekményről lévén szó, a rendőrség azonnal megszüntette Csák György ellen az eljárást s délután 4 órakor szabadlábra helyezte. A bűnös házmaster így teljesen megmenekül súlyos büntetvének komoly következményeitől.

* **Háromszáz korona — kilenc koronáért.** A nagyváradi szőlőhegyen, a mult esztendőben mentesítették az adó alól, a beültetett szőlőterületeket. A kiküldött bizottság eljárásával azonban a szőlőtulajdonosok egy része nem volt megelégedve, hanem felebbesett az osztályozás ellen a minisztériumban. A miniszter a törvény rendelkezéséhez képest ki is küldött egy miniszteri titkár, a felebbesések elbírálása végett. Az eredmény az lett, hogy a miniszteri kiküldött helyesnek találta a bizottság működését, sőt az állam javára még kilenc, mind kilenc koronával megterhelte a nagyváradi szőlőtulajdonosokat. Ezzel azonban az ügy nem lett befejezve. A kilenc korona az államnak ugyancsak tekintélyes összegbe került, amennyiben a kiküldött miniszteri biztos napidijai és fuvardíjai fejében háromszáz koronát számított fel. A pénzügyi kiküldött fuvar és napidijai tiz koronára rugnak, míg a város részéről megjelent közegek fuvardíja tizenkét koronát tesz ki. Ezzel szemben a közönség is károsodott, tehát a felebbesések eredménye után joggal kérdezzük mindegyik fél: miért is ették hát meg a békát?

* **Nyomdászok mulatsága.** E hó 17 én lesz a könyvnyomdászok hangversenynyel egybekötött táncmulatsága és már is oly nagy apparátussal folynak az előkészületek, hogy a fényes erkölcsi és anyagi siker már jó előre biztosítva van. A hangverseny műsora gazdag s előreláthatólag igazi műlévezetet fog nyújtani a hallgatóságnak. A rendezőség mindent elkövet, hogy a mulatság szokatlan fényével kiemelkedjék a mulatságok sablonjából. A zenét Hamza Gyuzsi kitűnő zenekara szolgáltatja. A meghívókat már szétküldték, de a postahivatal a kézbesítés intézésénél nagyfokú slendriánusgot tanusit. Így igen sokan nem kapták meg a meghívójukat, jóllehet a rendezőség elküldte azt. Ezután kéri tehát a rendezőség azokat, akik meghívót nem kaptak, bár arra igényt tartanak, hogy közöljék azt a rendezőséggel.

* **A magyar nyelvű cégfóliatok.** Debrecen város törvényhatósága fóliatort intéz a képviselőházhoz a magyar nyelvű cégfóliatok kötelező használata tárgyában. A fóliatort ma érkezett meg Nagyvárad polgármesteri hivatalába. Nagyvárad és Bihar megye törvényhatósága előreláthatólag hasonló jellegű fóliatort fog képviselőházhoz fordulni.

* **Egy rejtélyes asszony halála.** A nagyvárad Csesziúvó intézetben évek óta álltak egy szegény özvegy asszonyt, aki tegnap délután jobblétre szenderült. A haláleset felvétele végett kiment a helyszínére a leltárbiztos s a legnagyobb szegénységgel küzdő nő holmija között egy ötezer koronáról szóló nagyvárad takarékpénztári betéti könyvecskét találtak. A gazdag szegényt ma délután temetik el s most már bizonyára fog akadni, aki a bolttést végigvégig sirassa.

* **A kivándorlási ügyök bűnhődése.** A rendőrkapitánysági hivatal kihágási bírósága Gránát Sámuel bankbizományi üzletlajdonos ellen kivándorlásra való buzdítás és kiwandorlás közvetítése miatt folyamathatott ügyben az eljárás befejezése után ma meghozta az ítéletet. Gránát Sámuel a kivándorlási törvénybe ütköző három rendbeli kihágásban vétkesnek mondotta ki s azért 36 napi elzárásra és 300 korona pénzbüntetésre ítélte.

* **Öngyilkos bankigazgató.** A brassói ezüst nemzetiségi bank igazgatója, Beer Ede ma reggel fejből lökte magát és meghalt. Az utóbb időben az elmezavar tünetei mutatkoztak rajta és egy ízben szanatóriumban is kezelték.

* **Relyétélyes elűnése.** Párisból jelentik: Ma nyolc napja, hogy a 12 éves Elberding Márta, kit egy zenes kávéház meglátogatása végett Folléillant munkásra bíztak, nyomtalanul eltűnt. A leánykának eddig semmi nyoma, csak azt állapították meg teljes bizonyossággal, hogy Folléillant, kit letartóztattak, a gyermekkel semmiféle café concertben nem volt. Folléillant megmarad állítása mellett. A rendőrség rejtélye előtt áll.

* **Egy szegény asszony kérelme.** Egy nyomorban élő, szerencsétlen, beteg asszony levelet írt hozzáknak, amelyben megindító hangon kér bennünket, hogy ajánljuk őt a könyörületes szívű emberek figyelmébe. Staigman Esztinek hívják a szegény asszonyt és a Kolozsvári-utca 54. számú házában lakik, négy apró gyermekével. Ő maga közöl egy éve fekvő beteg s gyermekeivel együtt a legkétségbeesettebb helyzetben van. A szobájuk hideg s még a mindennapi kenyerük sincs meg. Kéri a jószívű embereket segítsenek rajta, neki bármilyen kis összeg sokat jelent. A humanizmus nevében ajánljuk a szegény beteg Staigman Esztit és éhező családját mindenek figyelmébe. A nagy nyomorúságot enyhítő adományát küldje el ki-ki a Kolozsvári-utca 54. szám alá, ahol kétség és remény között várják a segédelmet.

* **Ha a cseléd beteg.** A belügyminiszter egy előfordult eset alkalmából kimondta, hogy a gazda akkor is tartozik a cseléd gyógyításának költségeit megfizetni, ha a betegség ugyan régebből származott, de újból a szolgálati időnek legalább is 15-ik napja után jelentkezik.

* **Új gyógyszerész Margittán.** Margitta Bihar megyének egyik legnagyobb és legvirágzóbb községe. Egyetlen gyógyszerész a szükségle-

teket nem bírja többé kielégíteni. Erre való tekintettel mozgalom indult meg, hogy Margitta második gyógyszerészert kapjon. Fichtner Emil gyógyszerész már be is adta kérvényét, melyet a f3szolgabíró véleményezett.

* **Az éjjeli őr tragédiája.** A mai reggeli lapok megírták, hogy egy Kovács Ignác nevű ember felakasztotta magát és meghalt. Kovács Ignác 64 éves volt, azelőtt malommunkás, most éjjeli őr. Ágybérletben lakott a Dandár-utca 24. számú, háznak egy lakásában. Tegnap egyedül volt az öreg a lakásban és elhatározta, hogy végez az élettel: felakasztja magát. De hiába keresett a lakásban seget, nem talált. Fogott egy f3zökacsalat, beakasztotta az ajtó és ajtófélfá közé, erre ráerősítette nadrágszíját és így akasztotta fel magát. Mire megtalálták, már nem élt. Szegény öreg a rendőrorvosi vizsgálat szerint ugyanis a végét járta, nagyfokú légzési nehézségekben szenvedett és a betegséget csak 4—5 napig bírta volna.

* **Lövöldöző betörők.** A betörések és lakásnyitások száma nem-hogy kisebbednek, de ijesztő arányokat ölt. A betörők vakmerősége kezd határtalan lenni és ma éjjel két helyen a tettenéit betörők revolvert használtak, lövöldöztek. Volstreich Imre háztulajdonos a saját házában lakik Ujpesten, a Kossuth utca 30. számú házában. A földszinten bir lakással. A mai éjszaka egy részét ismerőseinél töltötte s félkettőkor érkezett haza lakására. Volstreich Imre özvegy ember és egészen egyedül lakik a lakásában. Az előszoba-ajtó nem volt kulcsra bezárva. Volstreichot ez meglepte, de azt hitte, a házmesterné felejtette nyitva, amikor megágyazott. Baljebb ment és a szobába érve, gyufát gyújtott. Ebben a pillanatban két lövés dördült el. Volstreich hallotta a golyók sivitását és ijedtében összeesett. Nem tudja, azután mi történt vele, de amikor eszméjét visszaszerte, látta hogy a nyitott ablakon át két férfi és egy nő menekült az utcára. Volstreich most segítségért kiabált, de mire a házbeliel bejöttek, a betörők már elmenekültek a szákmányival együtt, amely elég bőséges volt.

* **Sikkasztó urasági inas.** Kiss Antal 33 éves urasági inas szolgálatadójának, Horváth Ferenéné kárára 1400 korona készpénzt sikkasztott el és megszökött.

SZINJÁTÉK.

Az apa.

— Bemutató előadás. —

Senki sem tudhatja, hogy apja e a gyermekének. Ha úgy tetszik problema, ha úgy tetszik igazság. Strindberg hatalmas színműve ebből az örök, nagy problémából épült ki. „Az apa” a modern színművek fajtájából való s mondhatunk-e róla nagyobb dicséretet, mint hogy Strindberg-darab.

Strindberg minden nagy érvényesül benne s hogy itt-ott a logikailag anságúti föl gikszer-szülő lejté, ez megint Strindberg. Hanem az élet viharzott tegnap este a színpadon, az igazi, a könnyes, a hazug-

sággal teli. És gyönyörűen tombolt Strindberg nagy ereje. Az alkotó művész biztos vonalai közül is kiömlött néha és bántott. Vágott az életigazsággal, amitől duzzad „Az apa” minden jelenete.

Ahol darabos volt a szöveg (gyatra kissé a Kesztyer Ede fordítása) „Az apa” embereivel szenvedett a szemlélő, akit leigázott Strindberg csudálatos szelleme. A megrázó momentumoknál csaknem vonaglottak a gyöngébb idegzetűek. Ma mindenki megérezte az erőt.

Az előadásról örvezdeve beszélhetünk. Becsületesen dolgoztak a mi színészeink és sok értéket tudtak kibozni.

Fehér Gyula hatalmas organuma pompásan érvényesült. Előkelő művészkvalitásai csaknem földolgozták a roppant anyagot s voltak jelenetei, amikor a tökéleteshez járt közel. Angyal Ilka kissé szintelen és merev volt, s csak ritkán találta el az igazi hangot.

Szarvasi Soma csak egy kis epizód szerepet játszott, de ezt annyi nemes ambícióval és művészi öntudattal tette, amilyen csak a kivételes képességű emberek sajátja. Valóságos kabinetalakítást csinált egyébként jelentéktelen szerepéből s teljessen önként vetődik fel a kérdés; miért nem jut képességeinek megfelelő szerephez Szarvasi Soma.

Kovács Margit, Verő Janka, Körmeny és Nagy Sándor jók voltak. Az előadást ma megsméltük.

LEGUJABB.

Lueger haldoklik.

Bécs, febr 6 Lueger Bécs város polgármestere haldoklik. A nagybeteg polgármáster az est folyamán fölveté a halotti szentségeket. A katasztrófa minden percben várható.

Leopold király balesete.

Budapest, február 7. Brüsszelből jelentik: Egy itteni lap jelentése szerint a király kocsija összeütközött egy villamos vasuti kocsival, mert a kocsis nem hallotta a villamos kocs vezetőjének csengetését. A királyi kocsirudja behatolt a villamos ablakán, de nem okozott sebesülést. A király az összeütközéstől kocsijában hátrazuhand, de nem történt semmi baja.

Politikai merénylet.

Budapest február 7. Kurkból jelentik: Tegnap este Plokhov földbirtokost, az októbrista párt agilis tagját do gozós szobájában megölték és szolgáját is megsebesítették. Azt hiszik, hogy politikai merényletéről van szó, mert a meggyilkoltnak pénze és ékszerai érintetlenek. A gyilkosok, számszerint hárman, elmenekültek.

NYILTTÉR.

Téli férfi divat.

Igazán meglepő újdonságokkal lepte meg **Gelberg A.** férfi ury divat szabó a megrendelőit és a város közönségét.

A legdivatosabb **angol francia és soót gyapju szövetek dus választókat** halmozta össze, mely a nagyrédemű rendelőknek bár milyen kényes izlésnek megfelel. Különösen ajánljuk az ujonnan benendezett **férfi ury divat-szalon megtekintését**, mely **Beúthy-utca 10. sz. alatt** most nyit meg.

Kitűnő tisztelettel

Gelberg A.,

uryi férfi szabó.

120 — 20.

REGÉNYCSARNOK.

Egy doktor csodálatos története.

Angol bűnügyi regény.

(Folytatás.)

19

— Mert sok tekintetben csodálatosan hasonlítanak egymáshoz. Az is igaz, hogy van köztük eltérés, mintha...

— Mintha készakarva elváltakattak volna az egyiket, ugy-e?

— Ugy van!

A két férfi különös arckifejezéssel nézett egymás szemébe, aztán Uttersen így szólt:

— Ön tudja, Guest, hogy én est a levelet diszkreáció föltétele mellett mutattam meg önnek?

— Tudom... Tőlem ne is tartson. Ha mindenki úgy meg tudná őrizni a titkokat, mint én...

Nem is beszéltek többé a rejtélyes esetről. Hanem amint Uttersen hazatérte után elzárta pénzes szekrényébe Hyde levelét, így szólt magában:

— Mit jelentsen az, hogy Yekyll levelet hamisít Hyde érdekében?

S ennél a gondolatnál úgy érezte mintha a vér megfagyyna ereiben.

VI

Lanyon dr. különös állapota.

Az idő folyását még a legtragikusabb eset sem szakítja meg s így nap után nap múlt, anélkül, hogy változott volna valami a helyzetben. Carew gyilkosának fejére több ezer font jutalmat tűztek ki, mert a közvélemény ezt a gyilkosságot valóságos arcütésnek tekintette, hanem azért Hydét nem sikerült kézre keríteni.

Ugy eltűnt, mintha sohasem létezett volna. Hanem annál több rossz tudódott ki multjáról. Valóságos rémhistoriák kegyetlenségéről, emberellenes magaviseletéről és szenvedélyes haragjáról, hacsak legcsekélyebb mértékben is föllingerelték.

Aztán napfényre jött az is, hogy szabad idejének egy részét bünbarlangokban és nagyon kétes társaságokban töltötte s bárki érintkezett vele, nagyon gyűlölte.

(Folyt. köv.)

Káasz Manó női kézmű- és divatáruháza Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Farsangra!

 szükséges báli dolgokat, ruha behuzalokat, gasokat flittereket — a legnagyobb választékban lehet kapni. Ugyiszintén minden faj csipkében nagy raktár. Az árak felülmulhatatlan olcsók.

Apró hirdetések.

- Aki** mint könyvelő, segéd, munkás vagy bármely más minőségben állást keres
 - Aki** házat, földet, szőlőt, zongorát, cím balmot, butort vagy bojmit el akar adni, vagy blyeneket venni
 - Aki** tanítót, nevelőt vagy nevelőnőt, bonnet vagy nyelvmestert keres
 - Aki** kereskedelmi cikkére, iparterményeire vevőket keres
 - Aki** ismerettségét akar bővíteni
 - Aki** előnyös üzleti összeköttetéseket akar ötni
 - Aki** lakást bérbe akar venni vagy ki akar adni
 - Aki** olcsó pénzkölcsönt akar felvenni
 - Aki** közölni akar valakivel valamit (nő-színház vagy férjhez menni)
- biztos eredményt** ér el, ha az
- „E L O R E”**
- apró hirdetési rovatát igénybe veszi.
- Közzel kockázlat és biztos sikert ér el
- Próbálja meg!** mert ha csak egy kicsit gondolkozik, okvetlenül rájön arra, hogy **ennek is van hirdetési módja**
- Minden szó egyeztetés nélkül csak **négy fillér.**
- Szegényeknek és állásnévelőknek ingyen.**

Aki olcsón akar ékszert vásárolni, 14 karátos arany jegy- és köves gyűrűt, divatos fülfüggőt stb. keresse fel **Ferderber Testvéreket** Kossuth-Lajos-u. 22. 216

Olcsó pénz!

Jelzálogos és hosszú törlesztéses kölcsönök, drágább kamatu tartozások olcsóbb kamattalra felcserélése (konvertálás), tisztviselői kölcsönök, házak, földbirtokok adásvétele és parcellázása, hitelforgalmi takarékpénztárak adásvételei előnyös feltételek mellett lebonyolít **Gránat Sándor**, bankbizományi irodája Nagyvárad, Kossuth-utca 8.

Arany, ezüst, nickel zsebrókat, inga, fali és serkentő órákat, jegy- és köves gyűrűk, fülfüggő, láncok, mindennemű ékszerek és látványok a választékban olcsón kaphatók. Fenti cikkek javítása pontosan eszkuözletnek Freund Jenjáminnál, Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi-ászálloda. 6—0

Pénz!

Olcsó tőketörlesztéses kölcsönöket 10—75 évre folyósít, ugyiszintén régi, drágább kamatu kölcsönöket kicserél (convertál) a lehető legrövidebb idő alatt,

házak, szőlők, földbirtokok

Örök árban való adásvétele vagy bérletét a legsikeresebb eredménnyel közvetíti.

Földbirtokok parcellázását saját költségen elvállalja és finanszírozza

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári tithár bankbizományi és ingatlanforgalmi irodája Nagyvárad, Vassáros-utca 2. sz. 40

Gyermek-köcsik

Fü- és leány-ruhák, öltönyök, gyermek fehérneműek.

Csocecső-kelengyék.

Bazár-árúk, játékok; kosárárúk olcsó árak, nagy választék

Id. STERN VILMOS-nál
Nagyvárad, Kossuth-utca 16.
(Volt rendőrségi épülettel szemben.)

Magyar Bank részvénytársaság Nagyvárad.

Van szerencsénk részvényeseinket és a n. é. közönséget tisztjelel értesíteni, hogy intézetünk működését **Rákóczi (Fő) utca 2. szám alatt** (városi bazár-épület I. emeletén, főbejárat a színház oldalán) **1907. évi február hó 7-ik napján** megkezdte.

Nagyvárad, 1907. febr. hó 4.
AZ IGAZGATÓSÁG.

Megbízható és jó kitűnő zsebró láncsal csak 1 ftrt 40.

50.000 drbot vásároltam egy feketeerdői órágyár felosztása alkalmából, éppen ezért adhatok egy remek Glória-ézüst 36 óránként lejáró aranyozott Remontoir Anker zsebrórárt lánc és zsuзуval 3 évi írásbeli jótállás és utánvét mellett **1 ftrt 40 ért.**

I. Német áruház
S. Kohane, Krakkan Nr. 156.
Nem megféleltő árukeret a pénz visszaküldetik.
Számos köszönőíráttal rendelkezem. 1—2

Haszonbérbe

— 3 1/2 katasztr. hold —
szántóföld és gyümölcsös, lakóház és istállóval
a nagy sötét ágon **kiadó.**

Értekezhetni tulajdonossal **MOLNÁR KÁROLY**
Mész-Telegd. olajgyár.
22 1—1

Kökusz zsír 5 kilós postacsomag 3 K nyosban 1 700 virethi, füstölt busfélék, **haltosszervet**, házikenyér, fűszer árúk.

Kis Gelén fölt pálinka, asztali borok cserege azólió. Gyomorbajosoknak barát, ital bapható: **STERN SOMA-nál**, Nagyvárad, Nagypiac-tér. 101

„ÓRIÁSI”

választék alkalmi ajándékokban. Ora és mindennemű ékszer bámulatos olcsó árban

Ferderber Testvérek
Kossuth-u, Káptalan-ház. Fiók-üzlet Zöldfa-u. 12—12.

Épület- és géplakatos m. hely. Vas- és fém-esztergályozás.

Ifj. Karner Vilmos Nagyvárad.

Gép- és kerékpár javítás, Vasterítések, tűzhelyek.

Van szerencsém becses tudomására adni, hogy Nagyváradon (Fő-utca, Stern-palota) egy minden tekintetben modern berendezésű **épület- és géplakatos műhelyt** nyitottam. Elvállalok minden a szakmába vágó: épület-munkát, tűzhelyek, vasterítések készítését, gép- és kerékpár javítást, vas és fém-esztergályozást. Mindenkor legmondosabb törekvésem leendő az elvállalt munkát gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészíteni. Nagyobb vállalatoknál költségjegyzékkel szolgálok. — Magamat nagybecsű jóindulatába és pártfogásába ajánlván, vagyok mély tisztelettel

Ifj. Karner Vilmos
30 épület és géplakatos. 1—30

TELEPHON az egész megyére 628.

Első Biharmegyei és Nagyvárad

műbútorgyár

Ajánlom a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig saját gyáramban készült szalon, ebédlő, háló, kávéházi és szállodai berendezéseket a legerősebb gyári árak mellett.

Rajzok, költségvetések kívánatra díjmentesen.

28—100 Raktár és iroda: 2
Kisplac-ér. Hoidas templom mellett.

Telepek: **Köszvári-utca 39. és Szupai-utca 2.**

Büchler Márton
bútorgyáros.

Bőrkütés vagy aszthmabetegek, olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospektust és hitelesített iratokat. Ausztráliából díjtalanul küld C. W. Rolle **Altóna-Bahrenfeld** Németország.

Butorraktár és kárpitos üzlet!

Tisztelettel b. tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy üzletemet **Teleky-u. 24. sz. alá helyeztem** s a mai korak megfelelő, legcsinosabb modern stílusú butorokkal rendeztem be. Raktáron tartok **ebédlő, hálószoba berendezéseket és szalon garnitúrákat** és minden a szakmába vágó munkák nálam a **legolcsóbb árban** szerezhetők be, úgy hogy már egész Biharmegye **PELLEY** butorraktáráról beszél. Ugyiszintén minden esztergályos munkát saját műhelyemben készítek és raktáron tartok.

Teljes tisztelettel 43
PELLEY SÁNDOR,
butorraktáros.

MAGYAR BANK részvénytársaság

NAGYVÁRADON.

Van szerencsénk értesíteni, hogy intézetünk működését **Nagyváradon, Rákóczi- (Fő) utca 2. szám alatt** (Városi Bazár-épület I. emeletén, főbejárat a színház oldalán) lévő helyiségében megkezdte.

Intézetünk foglalkozni fog a banküzlet **minden ágazatával**, nevezetesen:

- ELFOGAD BETÉTEKET** könyvecskékre, folyó-(cheque) számlákra és pénztár jegyekre kamatoztatás céljából;
- LESZAMITOL** váltókat, utalványokat, kötelezvényeket, nyílt számlakon alapuló követeléseket, szelvényeket és más levelpapirokat;
- ELŐLEGET AD** mindennemű értékpapírokra, közraktári zálogjegyekre, árukra, nyersterményekre;
- VÉSZ és ELAD** értékpapírokat, sorsjegyeket, külföldi váltókat és pénzmemeket;
- elfogad **LETÉTEKET** megőrzés és kezelés céljából;
- átvesz **TOZSDEI**, valamint **INCASSO** megbízásokat;
- engedélyez jelzálogkölcsönöket, vállal **konvertálási és parcellázási** műveleteket.

22 1—0
MAGYAR BANK részvénytársaság igazgatósága.